

صور تجلسه شورای عالی اخلاق دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

جلسه شورای عالی اخلاق دانشگاه در ساعت ۱۰ صبح روز چهارشنبه مورخ ۹۷/۱۱/۱۰ با حضور اعضای محترم شورا تشکیل گردید. در

ابتدا آیاتی از قرآن مجید تلاوت گردید.

دستور جلسه

۱. ارائه مبحث علمی "نحوه برگزاری کارگاه‌های اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای" توسط سرکارخانم دکتر یمانی

۲. ارائه کلیات برنامه تسری یافتن آئین‌نامه‌های کشوری موجود مرتبط با حوزه آموزش (بسته اعتلای اخلاق حرفه‌ای، اخلاق بالینی بویژه کمیته

اخلاق بیمارستانی، اخلاق در آموزش) در سایر دانشکده‌ها (با استفاده از تجارب دانشکده پزشکی) با توجه به بند ۳ و ۴ مصوبات شورای آموزشی

دانشگاه مورخ ۹۷/۹/۲۰ توسط آقای دکتر صبری

۳. تعیین تاریخ جلسات شورای اخلاق در سال ۱۳۹۸

مبحث علمی

سرکارخانم دکتر یمانی مدیر محترم EDC: برای آموزش پروفشنالیسم برای صاحبان اصلی فرآیند در دانشگاه اعم از: اساتید، فراگیران،

دانش‌آموختگان یا کارکنان، باید چارچوب داشته باشیم که به طور مختصر این چارچوب عبارتند از:

✓ تعریف منش حرفه‌ای یا پروفشنالیسم: در جلسات قبلی پیرامون آن توضیح داده شد.

✓ روش‌های یاددهی و یادگیری: از آن جایی که جهت آموزش اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای، اهداف بیشتر در حیطه نگرشی و ارزشی

است، نمی‌توان از هر روشی برای آموزش استفاده کرد. مثلاً برای توانمندسازی اساتید کارگاه داریم چون پایه‌ی کار نگرشی است لذا باید از

روش مناسب این حوزه استفاده شود.

✓ مشخص کردن فرصت‌های یادگیری و عرصه‌ها: این فرصت‌ها برای اساتید محدودتر و برای فراگیران وسیع‌تر است. یادگیری خصوصاً در

حوزه ارزشی، مداوم و در هر جلسه و هر فرصتی حتی در همین جلسه شورا در حال اتفاق افتادن است. در جامعه وقتی چالش‌های اخلاقی وجود

دارد باید بدانیم با آن چگونه برخورد کنیم.

✓ ارزشیابی برنامه: برای این که متوجه شویم چقدر به اهدافمان رسیده‌ایم نیاز به ارزشیابی برنامه داریم. بحث اخلاق حرفه‌ای مهم است و ما

در ارزشیابی برنامه‌ها نباید به آن به عنوان یک مفهوم انتزاعی توجه کنیم مثل محبت و نوع‌دوستی که در آموزش پروفشنالیسم به آن می‌پردازیم

و این‌ها قابل سنجش نیستند. به همین دلیل در خیلی از موارد روی رفتارها متمرکز می‌شویم. در برنامه‌ریزی‌ها و ارزشیابی‌ها بیشتر روی رفتارها تأکید می‌شود.

آموزش به ۳ صورت انجام می‌شود: آموزش رسمی (The formal Curriculum)، آموزش غیررسمی (The Informal Curriculum) و آموزش پنهان (The Hidden Curriculum). آموزش پنهان برای اساتید و دانشجویان بسیار مهم است. این که اساتید از دانشجویان چه توقعی دارند و دانشجویان نیز چه انتظاراتی دارند در برنامه آموزش پنهان مستتر است. اگر بهترین کارگاه‌ها را برگزار کنیم و بهترین مدرسین را نیز در این کارگاه‌ها داشته باشیم ولی حواسمان به آموزش پنهان نباشد برنامه‌ی موفقی نخواهیم داشت. اساتید از قوانین و مقررات و ... گلايه‌مندند. دانشجویان در حین آموزش این مطالب، این سؤال را مطرح می‌کنند که آیا توانمندسازی اساتید در این رابطه نیز انجام شده است؟ آموزش پنهان نقش بسیار مهمی در آموزش دارد. آموزش رسمی شامل روش‌های سخنرانی، ارائه پمفلت، بروشور علمی و ... است. آموزش غیر رسمی همان تعاملات است. مهم تعامل و همپوشانی این ۳ نوع آموزش است و نباید دنبال تضادهای اینها باشیم. بلکه با تعامل مثبت، رشد آموزشی را خواهیم داشت. اگر درسنامه و ... خیلی عالی باشد اما آموزش غیر رسمی و پنهان درست دیده نشود موفق نخواهیم شد.

در آموزش رسمی چند روش رایج داریم: سخنرانی که غالباً از آن استفاده می‌شود و بحث مفهومی است و اگر درست از آن استفاده شود روش بسیار خوبی است. در حوزه ارزش‌ها مثل بحث ethics می‌توان از ایفای نقش و شبیه‌سازی استفاده کرد که هم روی فردی که نقش را دارد، اثر می‌گذارد و هم روی یادگیرندگان که موضوع را نقد می‌کنند. سناریو (vignettes) که روی case مورد نظری بحث می‌شود، خیلی کاربرد دارد و در آموزش کارورزان بیشتر استفاده می‌شود. استفاده از روش بحث بر روی موارد بحرانی و بازاندیشی مثلاً یکی از پزشکان در جامعه فلان خطای فاحش علمی را داشته است، در جلسه آموزشی مطرح شده و با این روش، اجزاء و ویژگی‌های ایجادکننده مسئله روشن می‌شود. ویدئوکلیپ و port folio که با تأکید بر پروفشنالیسم بسیار روش خوبی است. Roll modeling برای آموزش دانشجویان بسیار مؤثر است. Reflection (فکر کردن) از این روش بسیار می‌توان استفاده کرد.

در بحث کارگاه‌های توانمندسازی اساتید در حوزه اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای بر ۳ جنبه تأکید می‌کنیم:

✓ تعریف مفاهیم و ویژگی‌های هر مفهوم

✓ روش‌های آموزشی که چگونه اساتید از این روش‌ها در کار خود بهره ببرند.

✓ تبیین روش‌های ارزشیابی برنامه که فعلاً از پرسشنامه استفاده می‌شود. خیلی از این روش‌ها آسان نیست و بسته به موقعیت می‌توان از آن استفاده کرد.

ضمناً ایشان گزارشی از برنامه‌های عملی شده در این زمینه‌ها ارائه نمودند:

- ✓ کارگاه‌هایی با عناوین پروفشنالیسم و اخلاق حرفه‌ای برای اساتید هر ۶ ماه یک بار برگزار می‌گردد که در آن مهارت‌های ارتباطی با همکاران، بیماران و دانشجویان در رده‌های مختلف تدریس می‌شود. آموزش پروفشنالیسم را نباید جدای از سایر آموزش‌ها در نظر گرفت بلکه در متن آموزش‌های علمی باید جاری باشد و این که به چه روشی، کجا و کی مطرح شود بسیار مهم و مؤثر است.
- ✓ با بازخوردهای مثبت اساتید به کوریکولوم پنهان کارگاه‌ها پی می‌بریم. اساتید در این بازخوردها به نقاط ضعف و مغفول مانده‌ی ما نیز به خوبی اشاره می‌کنند.
- ✓ در دانشکده پزشکی روزهای ۲شنبه هر هفته کارگاه‌های توانمندسازی اساتید در حوزه اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای برگزار می‌گردد.
- ✓ دوره‌های آموزش پزشکی در کارشناسی ارشد طراحی شده و ۱ جلسه اخلاق حرفه‌ای نیز برای آن در نظر گرفته شده است.
- ✓ در دانشکده دندانپزشکی برگزاری کارگاه‌های توانمندسازی در این زمینه برای اساتید شروع شده است.
- ✓ در همایش‌های علوم پزشکی نیز معمولاً ۲-۱ برنامه پروفشنالیسم گنجانده می‌شود.

مذاکرات

در صورت تمایل به دریافت متن مربوط به مذاکرات جلسه، می‌توانید به ایمیل شورای اخلاق علوم پزشکی دانشگاه به نشانی ethicscouncil1397@gmail.com درخواست خود را اعلام فرمائید. ان شاء الله طی ۳ روز اداری بعد از دریافت ایمیل شما، متن مذاکرات را دریافت خواهید نمود.

مصوبات

۱. با توجه به انجام ارزشیابی کارگاه‌های توانمندسازی اساتید در حوزه پروفشنالیسم، این نتایج توسط مدیر محترم EDC به کمیته دانشگاهی اخلاق در آموزش ارائه گردد. طرح نهایی جهت افزایش عینی‌تر شدن اخلاق‌مداری در آموزش تهیه و رئیس محترم کمیته اخلاق در آموزش دانشگاه گزارش این طرح را تا خرداد ماه ۱۳۹۸ به شورای اخلاق ارائه نمایند.
۲. به منظور توسعه مباحث اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای در بین دانشجویان، در بسته اعتلای اخلاق حرفه‌ای، تشکیل و حمایت از انجمن‌های علمی و کانون‌های دانشجویی دانشکده‌ای پیش بینی شده است، معاونت محترم دانشجویی فرهنگی دانشگاه این موضوع را پیگیری و در جلسه ۹۷/۱۲/۱۵ خلاصه‌ای از اقدامات انجام شده را ارائه فرمایند.
۳. کمیته اخلاق در آموزش دانشگاه، کارگاه‌هایی را که دانشکده‌ها برای توانمندسازی اساتید در زمینه اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای درخواست می‌نمایند تا خرداد ماه ۹۸ برنامه‌ریزی لازم را نموده و گزارش این اقدام در جلسه شورای تیرماه ۹۸ ارائه گردد.
۴. کمیته‌های تخصصی شورای اخلاق (معاونت‌های محترم) دانشگاه گزارش عملکرد سال جاری خود را تا تاریخ ۹۷/۱۲/۶ برای جمع‌بندی به دبیرخانه شورا ارسال نمایند.
۵. هر معاونتی یک نفر کارشناس به عنوان رابط با شورای اخلاق جهت تسهیل در اطلاع رسانی و نیز پیگیری موارد به شورا معرفی نمایند.

۶. شورای اخلاق پیشنهاد می‌نماید ۱ نفر در حیطه اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای در اساسنامه برگزاری جشنواره تجلیل از فرهیختگان در حوزه‌های مختلف دانشگاه علاوه بر حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و ... منظور گردد.
۷. برای توسعه مباحث اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای در سطح دانشکده‌ها، کمیته‌های با همین نام و با ساختار و اهداف و وظایف که دبیرخانه شورا کارشناسی و تدوین می‌نماید و در جلسه آتی شورا بحث و تصویب می‌گردد، تشکیل شود.
۸. به منظور ارزشیابی و رصد روند توسعه مباحث اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای در کمیته‌های تخصصی شورا و دانشکده‌ها، EDC با کمک نمایندگان کمیته‌های تخصصی اخلاق در هر معاونت دانشگاه، EDO دانشکده‌ها و دبیرخانه شورا طرحی را تا تیر ماه سال ۱۳۹۸ تدوین نموده و به شورای اخلاق ارائه نماید.
۹. کمیته دانشگاهی اخلاق در بهداشت، به منظور تدوین پیش‌نویس آئین‌نامه مربوط به حوزه خود گزارشی از روند فعالیت‌های خود را در جلسه ۹۷/۱۲/۱۵ شورا ارائه نموده و گزارشی از این اقدامات را به معاونت محترم بهداشتی وزارت (با توجه به پیگیری‌های این معاونت) نیز منعکس نمایند.
۱۰. جلسات شورای اخلاق دانشگاه در سال ۱۳۹۸ در دومین هفته هر ماه (به استثنای فروردین ماه که در سومین ۴ شنبه است)، ساعت ۱۰ صبح در دفتر ریاست محترم دانشگاه تشکیل می‌گردد که تقویم سالیانه جلسات شورای اخلاق در سال ۹۸ متعاقباً برای اعضای شورا ارسال خواهد شد.

دستور کار جلسه بعد

۱. ارائه بحث علمی "اخلاق در PHC" توسط آقای دکتر کشاورزبان و یکی از مسئولین محترم معاونت محترم بهداشتی
۲. ارائه گزارشی از روند فعالیت‌های کمیته اخلاق در بهداشت در جلسه شورای اخلاق مورخ ۹۷/۱۲/۱۵ توسط عضو محترم حاضر در جلسه
۳. مطرح نمودن نامه ریاست محترم دانشکده پزشکی در رابطه با محاسبه و گواهی ساعات فعالیت اعضای کمیته علمی اجرایی آموزش رفتار حرفه‌ای
۴. بحث پیرامون بند سوم مصوبات ۴۵مین شورای دانشگاه در راستای توسعه مباحث اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای در دانشکده‌های دانشگاه
۵. بومی نمودن تسری توسعه مباحث اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای در دانشکده‌های دانشگاه
۶. بحث پیرامون کارگاه ۵ مرحله‌ای "توسعه مباحث اخلاق علوم پزشکی و رفتار حرفه‌ای در دانشکده‌های دانشگاه" برای اعضای کمیته دانشکده‌ای
۷. انعکاس بحث فوق به شورای محترم دانشگاه جهت تصویب
۸. مسئول محترم آموزش ضمن خدمت کارکنان در کمیته اخلاق در آموزش دانشگاه به کمیته اخلاق در توسعه مدیریت و منابع منتقل گردد.